

Fıtır Sadakası Para ile Verilirse Geçersiz Olur

Allâme Şeyh Muhammed b. Sâlih el-'Useymîn rahimehullah'a soruldu:

Soru: Fıtır sadakasının/Fitrenin para olarak verilmesi câiz midir?

Cevap: Fıtır sadakasının/Fitrenin para olarak verilmesi geçerli değildir. Çünkü Nebî sallallahu aleyhi ve sellem fıtır sadakasının hurma veya arpadan birer sa' olarak verilmesini farz kılmıştır. Ebû Sa'îd el-Hudrî radiyallahu anh şöyle der: «Bizler Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem zamanında fıtır sadakasını yiyecek maddelerinden bir sa' olarak veriyorduk. O gün için yiyeceğimiz; hurma, arpa, kuru üzüm ve akıt idi.» [Buhârî (1506), Müslim (985)] Dolayısıyla fıtır sadakasının Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem tarafından farz kılınandan başka bir şey ile verilmesi câiz değildir. İbn Abbâs radiyallahu anhumâ'nın rivâyet ettiği bir hadîse göre, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem fıtır sadakasını, oruçlunun yaptığı boş işler ve kötülükler için temizleyici, fakîrlere de yiyecek olsun diye farz kılmıştır.

İbâdetler hususunda mücerred bir istihsâna (güzel görmeye) dayanarak şerfâtın sınırlarını aşmak câiz değildir. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem fıtır sadakasını fakîrlere yiyecek olsun diye farz kılmıştır. Para ise yiyecek bir şey değildir. Para; yiyecek, içecek, giyecek ve diğer başka şeylerde ihtiyacı karşılamaya yarar.

Ayrıca fıtır sadakasının değerinin para olarak verilmesi, bunun açıktan olmamasına ve gizli kalmasına sebep olur. Para, insanın cebinde olur, bir fakîr bulduğunda ona verir. Bu şekilde yapılınc da İslâm'ın bu şîârı açık bir şekilde yerine getirilmemiş, ev halkı tarafından fark edilmemiş olur.

Ayrıca para olarak verildiği takdîrde, insan kıymetini hesaplamada hata edebilir. Bu durumda da sorumluluktan kurtulmuş olmaz.

Üstelik Nebî sallallahu aleyhi ve sellem, fıtır sadakasını farklı fiyatları olan değişik yiyeceklerden farz kılmıştır. Eğer bu yiyeceklerin para olarak kıymetine i'tibâr edilecek olsaydı, tek bir çeşit yiyecekten veya onunla aynı kıymete denk gelen diğer çeşitlerden farz kılardı.

[Fetâvâ fî Ahkâmî'z-Zekât (278-279)]